

Københavns Universitet

Årsager til at økologiske mælkeproducenter stopper

Tvedegaard, Niels Kjær; Jacobsen, Brian H.

Publication date:
2015

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Tvedegaard, N. K., & Jacobsen, B. H., (2015). Årsager til at økologiske mælkeproducenter stopper, Nr. 030-0018/13-5480, 2 s., okt. 07, 2014. IFRO Udredning, Nr. 2015/39

IFRO Udredning

Årsager til at økologiske
mælkeproducenter stopper

Niels Tvedegaard
Brian H. Jacobsen

IFRO Udredning 2015 / 39

Årsager til at økologiske mælkeproducenter stopper

Forfattere: Niels Tvedegaard, Brian H. Jacobsen

Udarbejdet for NaturErhvervstyrelsen i henhold til aftale mellem Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forskningsbaseret myndighedsberedskab.

Udgivet december 2015

Se flere myndighedsaftalte udredninger på www.ifro.ku.dk/publikationer/ifro_serier/udredninger/

Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi
Københavns Universitet
Rolighedsvej 25
1958 Frederiksberg
www.ifro.ku.dk

**Niels Tvedegaard og
Brian H. Jacobsen**

Årsager til at økologiske mælkeproducenter stopper

NAER har bedt IFRO om at vurdere årsagerne til, at der har været en tendens til, at økologiske mælkeproducenter stopper som økologiske producenter. Herunder også at undersøge, om udsigten til udfasning af mælkekvoterne i 2015 er udslagsgivende.

Videncentret for Landbrug har lavet beregninger som har været publiceret i Magasinet Kvæg i august 2014. Nedenunder er tabellen med deres beregninger opstillet. Tabellen viser en case hvor der udvides fra 192 økologiske køer ("NU-situation") til en besætning med 317 konventionelle køer. I denne omstilling forudsættes det, at der skal investeres 59.500 kr. pr ekstra ko heraf 9.000 kr. i besætning. Investeringen forrentes med 6 pct. og stalde og inventar afskrives over i gennemsnit 20 år.

	NU-situation	Efter tilbagelægning	Ændring
Antal køer	192	317	125
Mælkeydelse pr ko, kg EKM	8.085	9.110	1.025
Antal ha	253	253	
Antal ha forpagtet	89	89	
1.000 kr			
Dækningsbidrag	3.925	4.976	1.050
Kontante kapacitetsomkostninger			
Brændstof	-184	-252	-68
Maskinstation	-550	-742	-192
Vedligehold grundforbedring	-19	-19	
Vedligehold markredskaber	-135	-135	
Ejendomsskat	-35	-35	
Lønomkostninger	-669	-922	-253
Energi	-130	-176	-46
Vedligehold bygninger mv.	-42	-52	-11
Vedligehold staldinventar	-2	-248	-75
Investeringer over driften	-23	-23	
Vedligehold andet inventar	-55	-55	
Forsikringer	-93	-104	-11
Rådgivningsomkostninger	-83	-102	-19
Diverse omkostninger	-123	-136	-13
Kontante kapacitetsomkostninger i alt	-2.313	-3.001	-688
Nuværende driftsmæssige afskrivninger	-766	-766	
Nuværende EU støtte	754	754	
Nuværende finansieringsomkostninger	-1.398	-1.398	
Ekstra omkostninger til afskrivning og forrentning		-618	-618
Driftsresultat	202	-54	-255

Beregningen viser, at økonomien efter udvidelsen og tilbagelægning forringes med 255.000 kr. pr år. Herunder er det forudsat, at den konventionelle mælkepris er 2,52 kr. og at forskellen i mælkeydelse er godt 1.000 kg EKM pr ko. Det er også beregnet, at ved en mælkepris på tre kroner og en forskel i mælkeydelse på 1.200 kg EKM pr ko, så er forskellen i de økonomiske tab nede på 99.000 kr. Det er dermed fortsat den økologiske produktion der viser det bedste økonomiske resultat. Det understreges at de beregnede resultater kun er et fingerpeg, men konklusionen er klar: Med udgangspunkt i en gennemsnitlig økologisk og konventionel bedrift, så er der hverken med 2012- eller 2013 tal økonomisk belæg for at lægge tilbage til konventionel drift og udvide produktionen. Den aktuelle mælkepris oktober 2014 svarer til 2012 tallene på ca. 2,50 kr. pr kg EKM.

Foruden ovenstående betragtninger, så har IFRO taget kontakt til økonomikonsulenter som står for de økonomiske beregninger ude hos landmændene og som har haft cases hvor mælkeproducenten er endt med at lægge tilbage til konventionel drift.

Her gengives Deres udsagn om faktorer, som har været udslagsgivende:

- Landmænd har oplevet, at udbyttet på de økologiske marker med årene er faldet til et uacceptabelt niveau
- Foderforsyningen er for usikker. Hvis grovfoderhøsten mislykkes, så skal man ud og skaffe foder på et ikkeeksisterende marked
- Proteinpriserne er blevet for høje og dermed er den samlede foderpris for høj.
- Stigende forpagtningspriser. Dette er specielt et sønderjysk problem hvor at majsdyrkning til tyske biogasanlæg har hævet forpagtningspriserne markant. Det betyder i praksis, at der i nogle tilfælde kan beregnes en bedre økonomi ved at lægge tilbage til konventionel drift med mindre jord til samme besætning.
- Den økologiske mælkepris har været for lav. I perioder har mælkeprisen på nogle økologiske mejerier været noget under den pris som Arla har tilbudt deres økologiske leverandører. Det har normalt ikke været muligt at skifte over og blive økologisk producent hos Arla men man har kunnet skifte over og blive konventionel leverandør til Arla. Det nævnes, at banken i nogle tilfælde også har haft en mening om, at dette skifte var nødvendigt.
- Ud over de almindelige ejerskifter, så har den økonomiske krise betydet – og betyder - at nødlidende økologiske mælkebedrifter skal ejerskiftes. Her er det ikke givet at den nye ejer er interesseret i at videreføre den økologiske produktion.
- Den kommende udfasning af mælkekvoter angives ikke som begrundelse for tilbagelægning eller angives kun som havende sekundær betydning.

Overordnet er det indtrykket, at det er specielle lokale forhold som har bevirket, at der er sket en tilbagelægning. Med de nuværende forudsætninger er der ikke grundlag for at konkludere, at økologisk mælkeproduktion i gennemsnit er blevet en dårligere forretning sammenlignet med konventionel mælkeproduktion.